

1. Mosler-en proposamena Eurolandiarako

Eurogunerako proposamena¹, 2009an egina:

- 1) Europar Batasuneko (EB) parlamentuak edo Europar Banku Zentralak (EBZ) autoritate fiskala izan behar du eta estatu kideei txeki bat luzatzea, agian 1.000 € *per capita*, helburu orokorretarako erabiltzeko.
- 2) Autoritate fiskal berri horrek gordailu aseguru ere hornitu beharko luke euro banku guztietarako, eta banku kideei maileguz ematea segurtasun gabeko oinarrian.
- 3) Bankuak erregulatu eta ikuskatu behar lituzke.
- 4) Autoritate fiskal berriak lanpostuak finantzatu beharko lituzke lan egin nahi duen eta lan egiteko gai den edozeinentzat, alokairu finkatu batean, zeina, merkatu indarren bidez, alokairu minimoan bilakatuko litzatekeen.

2. Mosler-en proposamenak AEBetarako

Hona hemen Mosler-en AEBetarako (baita *Job Guarantee* delakorako ere) proposamen eguneratuak², proposamenen lerro nagusiak:

- 1) FICA³ erabat geldiaraztea.

Enplegatuen FICA ez ordaintzeak gastua indarberritzen du, outputa eta enplegua babesten dituelarik.

Enpresen FICA ez ordaintzeak laguntzen du kostuak behertzeko, zeinak testuinguru lehiakor batean, kontsumitzaileentzako prezioak gutxitzen baititu.

- 2) Gobernu federalak estatu kideei *per capita*-ko oinarrian 150 x 10⁹ dolar banatzea beraiek konkorrak gainean edukitzearren.
- 3) 8 dolar/orduko trantsizio lanpostutarako finantza federala, lan egin eta lan egiteko gai den edozeinentzat, langabeziatik sektore pribatuko enplegurako trantsizioan laguntzearren.

Inflazio arazoa: narratz fiskala kentzen denean, FICA alboratuz eta estatu kideentzako finantza emanez, 'ongi ez etorri' inflazio gisa ikusiko den arriskuak Kongresuari galga jartzeko eragin diezaioke, langabezia %5 baino gutxiagora iritsi baino askoz lehenago, 8 dolar/orduko trantsizio enplegukoa martxan eduki gabe, nahiz eta FICA eteteak enpresen kostuak jaisten lagundu.

¹ Ikus <http://moslereconomics.com/2009/02/17/re-proposals-for-the-eurozone-2/>.

² Ikus <http://moslereconomics.com/2012/01/10/proposal-update-including-the-jg/>.

³ FICA: Enplegatua eta enplegatzaileak ordaintzen duten zerga: http://en.wikipedia.org/wiki/Federal_Insurance_Contributions_Act_tax.

Hedatze batean, 8 dolar/orduko enplegu eskaintzak sorturiko 'enplegatutako lan indar tope stockak' prezio finkatze handiagoa erakutsiko du gaur egungo langabezia erabiltzearen praktikak dakarren prezio finkatze modua baino.

Gobernu federalak nahasketa hori sortu zuen, kreditu baldintzen aldaketa permitituz, eta ondorioz, zergapetze ondoren, jende gehiago ez-enplegatu gisa egotean gobernuak nahi zueneko mailan baino.

Orain, politika zuzena hauxe da: FICA zergak etetea, estatu kideei beraiek konkorr gainean egoteko behar duten laguntza luzatzea, hots, gobernu federalak sorturiko konkorr gainean, baita gobernu federalaren politikak sorturiko ez-enplegatuei aipaturiko trantsizio lana hornitzea, jendea sektore pribatuko enpleguan berriz egoteko, ongi antolaturiko modu batean, 'ez-inflaziogile' era batean.

8 dolar/orduko proposamena (edo *Job Guarantee* delakoa) erabat sendoa da MMT-ren (hots, DTM) ikuspegitik. Badirudi, zenbait kritikarik ez dutela ulertu moneta monopolio publikoa denik, *Full Employment and Price Stability*⁴ lanean, eta, oro har, *Mandatory readings* delakoan⁵ azaltzen den moduan.

Bai, eskari agregatu berrezar dezakegu FICA etetearekin eta estatu kideei finantza laguntza luzatzearekin, baina Mosler-ek gehituko luke 8 dolar/orduko trantsizio enplegua, output errealaren maila altuagoak eta 'inflazio prezio' baxuagoak hobetzeko.

Noski, helburu publikorako azpiegitura publikoen finantzaketa babestu behar da. Hauxe da, hain zuzen ere, gobernuaren arrazoi nagusia, eta erabat finantzatuta egon behar du, behar den moduan.

- 4) Energia kontsumoa behera gordetzeko energia politika bat, BPG-a handitzen dugun heinean, bereziki gasolio gordin produktuei dagokienez.

Mosler-ek segitzen duenez, agian proposamen horiei segituz zer gertatzen den baino garrantzitsuagoa da zer gertatzen den baldin eta proposamenak ez badira betetzen.

Izan ere,

Lehendabizi, gaur egungo kreditu baldintzak, mundu eskaria, zero tasa politika eta QE (*Quantitative easing*) delakoa⁶ kontuan edukiz, badirudi gaurko defizit federala ez dela izango nahiko handia zerbait hobea ahalbideratzeko, azken urteotan ikusi dugunaren inguruko nahaspilan jarraitzeko baino.

Bigarrenez, oldarkortasun potentziala inoiz baino handiagoa da:

- a) EB nola edo hala ongi samar atera daiteke EBZ-k egin behar duena eginez azken minutuan, porrota alboratzeko.
- b) Petrolio prezioak laster bikoiztu daitezke baldin eta Iran-ek produkzioa mozten badu, Saudi arabiarrek mozketara hori ordezkatu baino lehen, edo prezioak gainbehera eror daitezke produkzioa

⁴ Ikus <http://moslereconomics.com/mandatory-readings/full-employment-and-price-stability/>.

⁵ Ikus <http://moslereconomics.com/mandatory-readings/>.

⁶ Ikus http://en.wikipedia.org/wiki/Quantitative_easing: "...an *unconventional monetary policy* used by *central banks* to stimulate the national economy when conventional monetary policy has become ineffective. A central bank implements quantitative easing by buying *financial assets* from *commercial banks* and other private institutions, thus *creating money* and injecting a pre-determined quantity of money into the economy."

Irak-etik, AEBetatik eta beste leku batzuetatik linean etortzen bada, Saudi arabiarrei gehiago mozteko ezinezko mailara mozteko bortxatuz, eta horrela, beharaldian prezioen kontrola galduz.

Hitz bitan, nahaspilaren arriskua oso handia gelditzen da, baita emaitzen aukera ere.

3. Webgune berria: moneta ahuleko ekonomia

Hona hemen Warren Mosler-en webgune berria⁷.

Moneta ahuleko ekonomiaz, ikus ondoko linka⁸.

Mosler-en biografia⁹.

Hemen, zenbait sarrera interesgarria:

- i) S. Kelton-ek DTMz¹⁰
- ii) S. Kelton-en eta W. Mosler-en hitzaldia, batera¹¹
- iii) Mosler-ek 11 urrats AEBetako ekonomia zulotik ateratzeko¹²

4. Nahi dituzu irabazi 100 milioi dolar?

Hona hemen postura. Desafioa aspalditik Warren Mosler-ek bota zuen¹³.

Oraintsu, Randall Wray-k gogoratu du¹⁴:

“Here’s a flashback to a press release from Warren Mosler’s Senate campaign in 2010. He bet that none of our deficit hysterians in Washington would be able to prove that Uncle Sam can run out of money.

The money still sits on the table. Presumably Pete Peterson and his hired hysterians all know that they are spewing nonsense.”

Animo!

Mosler, berriz ere, gai berberaz aritu da¹⁵.

Do you honestly think that there is a deficit problem?

5. Bi elkarrizketa Txinako higiezin errealaz

⁷ Ikus <http://softcurrencyeconomics.com/>.

⁸ Ikus <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2012/11/10/warren-mosler-en-moneta-biguneko-ekonomia/>.

⁹ Ikus <http://softcurrencyeconomics.com/author/>.

¹⁰ Ikus <http://softcurrencyeconomics.com/modern-monetary-theory/>.

¹¹ Ikus <http://softcurrencyeconomics.com/video/>.

¹² Ikus <http://softcurrencyeconomics.com/the-economic-solutions-for-2008-crash/>. Gauza bera hemen: <http://blogs.reuters.com/rolfe-winkler/2010/01/08/moslars-11-steps-to-fix-the-economy/>. Hona hemen Mosler-en antzeko lan baten euskarazko bertsioa: <http://www.unibertsitatea.net/blogak/heterodoxia/2012/12/16/500-hitz-baino-gutxiagoko-mezua/>.

¹³ Ikus <http://moslereconomics.com/2013/03/07/remember-this-no-ones-even-tried-to-collect/>.

¹⁴ Ikus <http://www.economonitor.com/lrwray/2013/03/09/100-million-awaits-first-deficit-hysterian-to-prove-uncle-sam-can-run-out-of-money/>.

¹⁵ Ikus http://www.huffingtonpost.com/warren-mosler/mmt-to-washington-there_b_2822714.html.

Hona hemen Mosler-ek Txinari buruzko higiezin errealaz aipatzen dituen bi elkarrizketa¹⁶.

i) Lehen elkarrizketa¹⁷:

Zhang Xin: “*Ustelkeria nonahi dago Txinan... boterea daukan edozein ustela izateko karguan dago.*”

ii) Bigarren elkarrizketa¹⁸:

Galdera: “Shangaiko ohiko apartamentuak biztanle baten batz besteko urteko alokairua bider 45 kostatzen du.”

Erantzuna (Wang Shi): “*Are garestiago*¹⁹.”

Galdera: “Txinako etxeak hain garestiak dira gaur egun?”

Erantzuna (Wang Shi): “*Bai.*”

Galdera: “Zer esan nahi du horrek zuen ekonomiarako, baldin eta garestiegia bada jende gehiengo handi batentzat?”

Erantzuna (Wang Shi): “*Arriskutsua... hori burbuila da... hori da arazoa.*”

Galdera: “Ba ote dago burbuila?”

Erantzuna (Wang Shi): “*Bai, noski... lehertzen bada hondamendia da.*”



MMT:

**Taxes function to regulate aggregate demand,
and not to raise revenue per se**

¹⁶ Ikus <http://moslereconomics.com/2013/03/04/quotes-from-60m-interview-both-interviews-about-chinese-real-estate/>.

¹⁷ Ikus http://www.cbsnews.com/8301-18560_162-57572175/china-new-home-to-the-american-dream/ (5 pages).

¹⁸ Ikus http://www.cbsnews.com/8301-18560_162-57572185/chinas-real-estate-bubble/ (4 pages).

¹⁹ Lesley Stahl berriemaileak dioenez, “*AEBetako etxegintza burbuilaren prezioa zati errenta ratioa 6,6 bider ingurukoa zen, gailurrean.*”

The funds to pay taxes and buy government securities come from government spending

MOSLER'S LAW:

There is no financial crisis so deep that a sufficiently large tax cut or spending increase cannot deal with it